

zaak in de ministerraad aan de orde zou stellen. Van Lidth gaf de brief aan Kruls door en deze reageerde even uitvoerig als geprikkeld. 'In plaats van . . . het Militair Gezag vertrouwen te geven, doet men niet anders', schreef hij in een voor van Lidth bestemde lange nota¹, 'dan het wantrouwen, dwarsbomen, verdenken van eigen politiek en luisteren naar inblazingen van ontevreden groepen. Dit vermoordt het Militair Gezag, maakt het onmogelijk en voert naar de conclusie dat het dan maar beter opgeheven kan worden . . . (Ik) heb nimmer gevraagd of onderzocht . . . tot welke partij een lid van het MG behoort. Als ik goede medewerkers uitsluitend onder de SDAP'ers had kunnen vinden, had ik dat ongetwijfeld gedaan.' Tot zijn 'volkomen verrassing' had hij nu overigens ontdekt dat op zijn minst zes socialisten aan het MG verbonden waren, onder wie een chef van een sectie, een sous-chef en een provinciaal commissaris. Maar wat voor zin had het door te gaan? 'Ik ben diep overtuigd dat het ogenblik nadert, waarop in het belang van het land beslist moet worden, de gehele zaak op te doeken.'

Kruls' naaste medewerker, de sous-chef van het Bureau Militair Gezag, luitenant-kolonel W. Chr. Posthumus Meyjes, ging nog een stap verder: hij verzocht om ontslag per 1 september. Aan dat verzoek knoopte Kruls de mededeling vast dat hijzelf per 28 augustus met verlof gezonden wilde worden. Van Lidth wist beiden slechts tot bedaren te brengen met de mededeling dat Gerbrandy had toegezegd, 'dat hij', noteerde van Lidth, 'een uitspraak van de ministerraad zal uitlokken dat deze unaniem vertrouwen in het MG zal uitspreken onverminderd natuurlijk het recht van kritiek (op hun *daden*, niet op hun bedoelingen).'² Tot die uitspraak kwam het niet, wèl stelde de ministerraad op 23 augustus vast dat op het gebied van de 'eerste' bestuursvoorziening (benoeming van colleges van provinciale gedeputeerden en van burgemeesters en wethouders) 'de bemoeiingen van het Militair Gezag . . . tot een minimum . . . beperkt' moesten worden.³

Hoe stond het nu met de aanwijzing van de Chef-Staf onder wie, als eenmaal heel Nederland of een deel des lands bevrijd was, het in Engeland opgebouwde apparaat zou gaan functioneren? Er was, zoals de zaken lagen, maar één persoon die voor die functie in aanmerking kwam: Kruls, en het lag voor de hand, deze dan ook in rang te verhogen, gezien het feit dat zijn *opposite number* in de *Civil Affairs-Division* van *Shaef* de generaalsrang bezat. Twee handtekeningen van de koningin waren dus

¹ Tekst: a.v., p. 353-55. ² Van Lidth: 'Dagboek', 23 aug. 1944. ³ Ministerraad: Notulen, 23 aug. 1944.